до 8,19±0,05 од. pH, сухий залишок - від 17160,0±796,88 до 18220,0±835,34 мг/дм^3.

4. Вміст сульфатів у морській воді на протязі зимового періоду був в межах від 506,49±69,59 до 532,82±73,21 мг/дм^3, хлоридів - від 882,78±3,284 до 1038,77±3,864 мг/дм^3, водневий показник води знаходився у межах від 8,27±0,05 до 8,43±0,05 од., що відповідало гігієнічним вимогам.

Список використаних джерел

1. Волков, М., Дерик, О. (2022). Визначення кольору і прозорості морської води.
2. Кузьминова, Н. С. "Популяционные параметры ставриды в различных акваториях Черного моря в современный период."*Рибогосподарська наука України* (2013): 35-45.
3. Приходнюк, В. В., et al. "Автоматизована обробка даних для оцінки гідрофізичного стану акваторій Чорного моря." Океанографічний журнал (Проблеми, методи та засоби досліджень Світового Океану) 1 (2019): 12.
4. Ткаченко, П. В. "Динамика состояния популяций редких видов рыб тендровского, ягорлыцкого заливов смежных акваторий черного моря с 2006 по 2011 годы." Природничий альманах (біологічні науки) 18 (2014).
5. Ткаченко, П. В. "Іхтіофауна Тендрівської, Ягорлицької заток та прилеглої акваторії Чорного моря." Біологічні системи 10, Вип. 1 (2018): 47-66.
6. Галко, Т. М. "Критерії прогнозування нафтогазоносності українського сектора акваторій Азовського і Чорного морів." Геология и полезные ископаемые Мирового океана 1 (31) (2013): 104-114.

УДК: 619:618.3:636.7

КЛІНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАПАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ У ГЕНІТАЛІЯХ КРОЛИЦЬ ЗА СПІРОХЕТОЗУ, МІКСОМАТОЗУ І ПАСТЕРЕЛЬОЗУ

Корейба Л.В., канд. вет.н., доцент, lyudkorFLK@gmail.com
Дуда Ю.В., канд. вет.н., доцент, dudajulia1976@gmail.com
Алексєєва Н.В., канд. вет.н., доцент, alekseevaddau@gmail.com

Дніпровський державний аграрно-економічний університет,

Патологія органів статевої системи кролиць – це група хвороб, що має системний чи інфекційний характер [1-4].

Нерідко у кролиць в післяродовому періоді реєструються хвороби статевих органів (вульвіт) та молочної залози (мастит) викликані інфекційними

захворюваннями, які можуть обумовити неплідність або навіть загибель. Бактеріальні інфекції та стрептококи передаються навіть під час коїтусу. Найбільш небезпечними є спірохетоз, міксоматоз та пастерельоз. Хвороби статевих органів можуть бути викликані й бактеріальними інфекціями, збудниками яких є стрептококи. Домашні кролики схильні до широкого спектру вірусних хвороб [2].

Майже всі захворювання статевих органів кролиць можна визначити на ранніх стадіях. Регулярний та повний огляд тварин допомагає вчасно помітити патологію та вжити необхідних заходів.

Мета наших досліджень полягала у проведенні аналізу розповсюдження та вивченні особливостей клінічного прояву запальних процесів у геніталіях кролиць при захворюванні інфекційними хворобами.

Результати наших досліджень свідчать про те, що серед кролиць поширеними є інфекційні хвороби (рисунок), які обумовлюють специфічні запалення у статевих органах, а саме вульвіти та метрити.

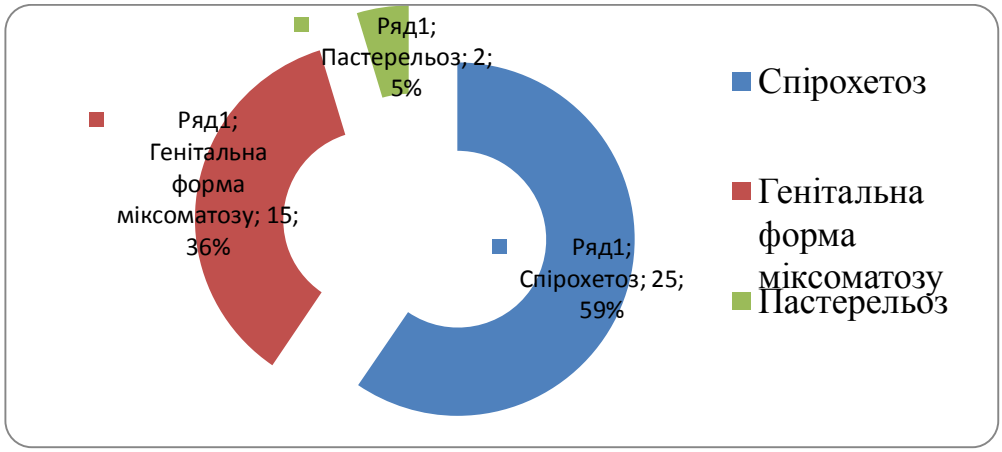

Рисунок. **Поширення інфекційних хвороб з проявом запалення статевих органів у кролиць, %**

Класична форма спірохетозу починається з гіперемії і набряку великих соромітних губ (фото 1 і 2) з патологічними виділеннями із статевих органів. Запальний процес поширюється углиб краніальної частини піхви або на слизову оболонку прямої кишки і ануса. Крім того, він охоплює і волосяну частину тіла. У цьому разі на задній частині тулуба, поблизу статевих органів й ануса, з'являються сірувато-жовті утворення завбільшки від головки шпильки до горошини і більші, після видалення яких залишаються облисілі ділянки та садна. В результаті закривається статева щілина у самок. У хворих самок реєструються метрит, аборт, народження мертвих плодів чи загибель новонароджених кроленят.

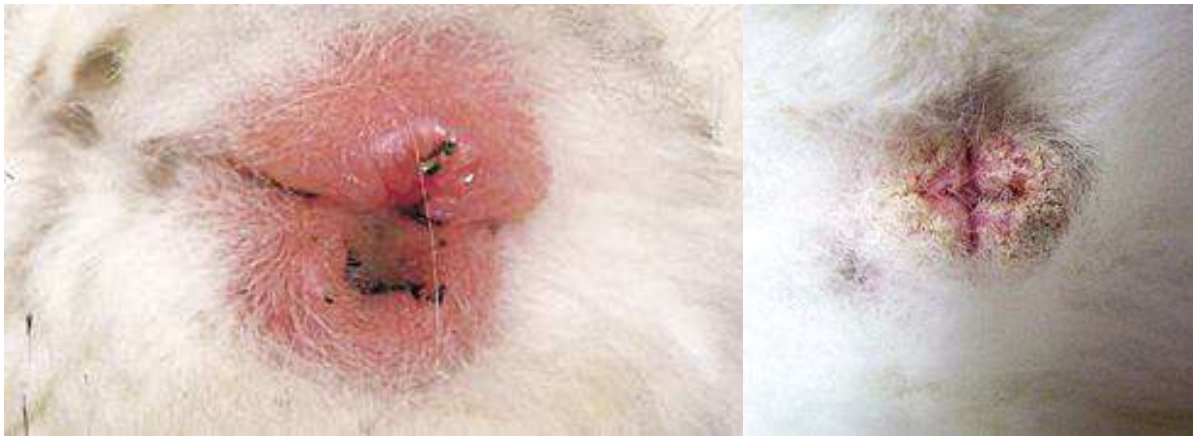

Фото 1 і 2. **Ознаки вульвіту за спірохетозу**

За класичної форми міксоматозу в ділянці репродуктивних органів кролиць з'являються утворюються складки шкіри та драглисті набряки величиною 3–4 см (фото 3), що мають злоякісний перебіг і обумовлюють 100% загибель кролиць.

Фото 3. **Драглисті набряки у кролиці за міксоматозу**

Фото 4. **Ознаки піометри у кролиці за пастерельозу**

Пастерельоз – це інфекційне захворювання, що супроводжується супроводжується септицемією за гострого перебігу та маститами й піометрою за підгострого і хронічного. Стінки матки хворих кролиць зазвичай розширені, а в її порожнина наповнюється гноєм (фото 4).

Пухлини-міксоми найчастіше локалізуються на зовнішніх статевих органах та в задньопрохідному отворі. При їх розтині виявляється слизова рідина. Хворі тварини пригнічені, відмовляються від корму, втрачають масу тіла, опускають вуха. Загальна температура тіла у кролиць підвищується до 41,5 °С. Загибель настає через 5–10 діб.

Отже, кролиці схильні до специфічних запальних процесів у репродуктивних органах через високе статеве навантаження. Найчастіше

акушерсько-гінекологічна патологія (вульвіти, метрити, піометра, мастити) реєструється за спірохетозу, міксоматозу та пастерельозу і спричинює тривалу неплідність та загибель кролиць.

Список використаних джерел

1. Дуда Ю. В. Поширення інфекційних та інвазійних хвороб у кролів в умовах приватних господарств Дніпропетровської області / Ю. В. Дуда, Н. В. Алексєєва, Л. В. Корейба // Актуальні аспекти біології тварин, ветеринарної медицини та ветеринарно-санітарної експертизи : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф. викладачів і здобувачів вищої освіти (Дніпро, 16-17 черв. 2022 р.) / Дніпровський ДАЕУ. – Дніпро, 2022. – С. 62-63.

2. Загальна епізоотологія /Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П. та ін.; за ред Б.М. Ярчука, Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква, 2002 – 655 с.

3. Особливості клінічного прояву генітальної форми спірохетозу у кролів / Л. В. Корейба, Ю. В. Дуда, Р. С. Шевчик, Я. Вагнер // Теорія і практика розвитку вівчарства України в умовах євроінтеграції : Матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю ДДАЕУ 1922-2022 (Дніпро, 20-21 трав. 2021 р.) / Дніпровський ДАЕУ. – Дніпро, 2021. – С. 185-188.

4. Спірохетоз кролів / М. П. Прус, Ю. В. Дуда, Р. С. Шевчик, Л. В. Корейба // Тваринництво сьогодні : щоміс. наук.-практ. журн. – 2020. – № 6. – С. 70-72.

УДК 591.1:636.71:612.018

ДИНАМІКА ВМІСТУ ПРОГЕСТЕРОНУ, ЕСТРАДІОЛУ ТА ПРОЛАКТИНУ ЗА ВАГІТНОСТІ У СУК

Кот В.О., аспірант valerivitt@gmail.com
Брошков М.М., д.вет.н., професор mr_m_m@ukr.net

Одеський державний аграрний університет

Вступ. Протягом останього десятиріччя собаківництво стало стрімко розвиватися і перед ветеринарними лікарями з’являються нові проблеми та питання. Значну роль відіграють племінні собаки та їх репродуктивні функції, які іноді мають порушення. Собаки - це моноестральний, як правило, несезонний вид, який має спонтанну овуляцію та як наслідок спонтанну лютеїнову фазу. Статевий цикл собак поділяється на три фази: еструс (ділиться на проеструс і еструс), діеструс і анеструс. За результативного природного або штучного осіменіння настає вагітність яка в середньому триває 62-64 дні [1].

Вагітність і лактація є одними з найскладніших періодів життя суки. Більшість досліджень, присвячених ендокринологічному аспекту вагітності,